

Divoký kvet

Drew
Barrymore

MOTÝL

Divoký kvet

Divoký kvet

Drew
Barrymore

VYDAVATELSTVO MOTÝL

WILDFLOWER

Copyright © 2015 by Drew Barrymore

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition published by agreement with Dutton, an imprint
of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Translation © Milivoj Voltner

Jacket design by Grace Han

Jacket photographs and Author photograph © Diego Uchitel

Designed by Alissa Rose Theodor

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2016

ISBN: 978-80-8164-078-0

*Mojej najbližšej rodine,
mojej kvetinovej rodine,
mojej rodine Kopelmanovcov,
mojim dcéram.*

Ďakujem.

Naučili ste ma všetko, čo viem.

Obsah

PREDSLOV	9
VTÁKY RAJA	13
VYSOKO V OBLAKOCH	21
JOSHUA TREE	29
MOJA NÁDHERNÁ PRÁČOVŇA	37
BÝK	47
E. T. - ŠKOLA ŽIVOTA	55
BRONCO	67
BLUE ANGEL	75
ŽIVOT VO FLOWER	81
ADAM	87
LEKCIE HERECTVA	97
FLOSSY	103
DOMÁCE ŠŤASTIE	113
SKOK Z LODE	119
MOJA DRAHÁ OLIVE	133
ČAJKA	139
TODDETTKA	145
NEMEHLO	153
NEMECKO	159
INDIA	163
ONESKORENÉ OSPRAVEDLNENIE	171
HOTEL ROYAL HAWAIIAN	179
DVERE ČÍSLO JEDEN	189
MOJA MILOVANÁ FRANKIE	197
ŽIVOT BEZ HRANÍC	203
AFRIKA	215
VÝHRA V RODINNEJ LOTÉRII	231
PÁRTY BEZ ROZDIELU VEKU	241
POĎAKOVANIE	244

Predslov

Ked' som začala spisovať svoje životné príbehy, nepredpokladala som, že by ich niekto niekedy čítal. Ako však vidíte, práve ich čítate. Pokiaľ máte pocit, že sú veľmi osobné, mám z toho naozaj radosť, pretože to bola veľmi osobná skúsenosť aj pre mňa. Táto kniha nemá nijaký konkrétny formát alebo osobitú štruktúru. Nejde o nejaký zovšeobecňujúci životný príbeh, ale o voľné spracovanie rôznych období môjho života tak, ako si ich pamätám. Počas písania som si občas kládla otázku, k čomu by som sa mala ešte vrátiť alebo ktoré príbehy by som vám mala porozprávať. Pre mňa to totiž sú príbehy. Môj vydavateľ chcel túto knihu pôvodne nazvať *Pamäti*, ale to mi neznelo dobre. Taký názov sa mi zdal príliš ťažkopádny a ja som chcela, aby to bolo ľahké čítanie. Má to byť kniha, do ktorej sa môžete ponoriť a čítať ju, keď na ňu budete mať chuť. Ja môžem iba dúfať, že vo vás jej čítanie občas vyvolá nejaké pocity, hoci aj vo chvíľach, keď sa nebudete cítiť najlepšie. Písať ju s dvomi malými dcérami tiež nebolo vždy jednoduché, pretože moje dcéry sú pre mňa celý môj svet a cítila som sa hrozne, keď som sa od nich musela odtrhnúť, aby som napísala aspoň zopár riadkov. Zakaždým to tak bolo. Ale ten pocit pozná každá matka.

Počas práce na tejto knihe som zistila, že byť mamou je najťažšie práve v časoch zmien. Keď sa od svojich detí snažíte odtrhnúť, cítite sa ako krkavčia matka. Pokiaľ to však urobíte, dokážete žiť viac prítomnosťou. Až vtedy, keď sa vymaníte zo svojich povinností, sa môžete stať naplno rodičom. A to je veľký dar. Najdôležitejšie je žiť v prítomnosti. Keď som za sebou zatvorila dvere a začala písať, nechala som sa unášať inšpiráciou. Z nejakého dôvodu som túto knihu jednoducho musela napísať. Každý rok si čoraz viac strážim svoje súkromie, ale tieto príbehy napriek tomu stále tĺkli na dvere môjho srdca a kričali: „Pusti nás von!!!“ Možno je to tým, že som vždy snívala o tom, že sa stanem spisovateľkou. Ľudia, ktorí vedia písať a preniesť sa v čase a priestore, sú moji hrdinovia. Ja som to nikdy nevedela. Nikdy som nemala dosť odvahy. Nebola som dostatočne trúfalá alebo som nemala čo povedať. A nikdy v živote som sa o to ani nepokúšala. Až teraz. Osamotená medzi štyrmi stenami, hoci v tejto knihe píšem o tom, že nič v živote nerobíte sami. A hlavne nežijete sami. Preto v sebe všetci nosíme príbehy, ktoré môžeme porozprávať.

Toto sú tie moje.

Divoký kvet

*Tam vonku, vo svete chaosu,
plnom betónu a výfukových plynov,
dychtivých ľudí za volantom
a múdrejších s každým krokom
svojich zošúchaných podrážok,
tváre niektorých s dušou rutiny
a iné zasa s nádejou, že nájdu svoj cieľ;
tam, medzi všetkými ľudskými výdobytkami
a priemyselnými vynálezmi,
zahliadla som malý divoký kvet,
s púčikom hnedým
a nádherne žltými lupienkami,
čo vravia mi,
že krása prírody je všade
okolo nás.
Chvíľa ticha v mojej mysli,
to keď mi srdce tlčie v rytme
jeho pohybov,
ako ním vietor kníše.
Ty si ten kvietok,
ktorý mi pripomína,
čo je naozaj skutočné.*

West Hollywood, 1978

VTÁKY RAJA

V roku 1975 malo mesto West Hollywood, v ktorom som vyrastala, svoje nezameniteľné čaro. V jeho uliciach premávali staré autá ako vystrihnuté z tradičnej pohľadnice z Havany a lemovala ich divoká spleť architektonických slohov, líšiacich sa dom od domu. Bulvár Santa Monica, plný starých kín, sa hemžil pasákmi. A tiež transvestitami. Pre deti z okolia bolo normálne vyrastať s otázkou: „Mami, je to muž alebo žena?“ Rodičia potom zrejme sami usúdili, čo odpovedia. Bol to však práve tento pestrofarebný svet všade okolo nás, ktorý robil túto štvrť takou zaujímavou.

Moja mama sa vtedy volala Ildiko Jaid a vychovávala ma sama. Snažila sa preraziť ako herečka a sem-tam dostala nejakú príležitostnú drobnú úlohu. Okrem toho mala dve zamestnania; jedno v neseľavne známom klube Comedy Store a druhé vo vychýrenom nočnom hudobnom klube Troubadour. Jej život sa krútil okolo mnohých neviazaných umelcov a celá umelecká scéna bola v tom období značne uvoľnená a svetácka. Kamarátila sa aj s množstvom homosexuálov, ktorí tiež boli bežnou súčasťou nášho života. Ich šarm a humor ma upokojovali. Bývali sme na ulici Poinsettia Place v maličkom dome pre dve rodiny, pred ktorým sa týčila takmer osemmetrová stena

bugenvileí. Ako malému dieťaťu mi tá hradba popínavých rastlín pripomínala mrakodrap a náš dom bol vďaka nej na ulici neprehliadnuteľný. Táto okázalá, prívetivá rastlina s kvetmi tmavočervenej farby mi prinášala radosť. Bola som do jej farby úplne zaľúbená. Naučilo ma to, že krása môže kvitnúť aj na spustnutom mieste. A nielen kvitnúť, ale sa jej môže aj dariť!

V jednej časti domu sme žili my a druhú obývala naša suseda Joanie Goodfellowová so synom Danielom Fairclothom. Až po rokoch som si uvedomila, že mali celkom odlišné priezviská. V tom čase bola pre mňa iba ďalšou slobodnou matkou, podobne ako aj moja mama, ktorú opustil partner a nechal ju samotnú s dieťaťom. Stále si neviem spomenúť na meno otca jej syna, ale pamätám si, že bol odniekiaľ z Delawaru alebo Denveru, z miest, o ktorých som nič nevedela. Keďkoľvek o ňom hovorila, predstavovala som si ho v kovbojskej košeli alebo topánkach, ale nepýtajte sa ma prečo. Život v tom dome mi neustále pripomínal, že muži odchádzajú a ženy pracujú.

Dosiaľ nemám poňatie, čo Joanie vlastne robila. Bola to výstredná žena. Vždy mala jasnomodré alebo neónovozelené vlasy, špacírovala sa po byte ako exhibicionista, pričom toho na sebe veľa nemala, a na pleci jej často vysedával kakadu. Spočiatku som sa na ňu pozerala s vytreštenými očami, ale neskôr by ma viac prekvapilo, keby vyzerala nejako inak. Zvláštne, na čo všetko si človek zvykne.

Jej syn Daniel sa stal mojím najlepším kamarátom, hoci v tom čase som ani nevedela, čo to znamená. Predávali sme spolu na ulici jablká a tíkli sme sa hlava-nehlava. Typické priateľstvo vo West Hollywoode, povedala by som. Každý večer, keď mal ísť Daniel spať, to prebiehalo rovnako. Joanie povedala: „Je čas ísť do postele,“ a on začal vždy okamžite liezť po závesoch v obývačke, akoby bol v telocvični a šplhal po lane, pričom kričal: „Jaááá ešte nechceééem íísť spať!“ Keď bol už takmer hore, Joanie ho jednoducho zasa stiahla dolu, odniesla ho do spálne na konci chodby a šmarila ho do postele. Obe časti nášho domu mali každá dve izby. Zdalo sa mi, že všade je veľa miesta. Vlastne som

bola pyšná na to, že obe slobodné mamy mohli svojim deťom zaistiť dom s dvomi izbami. Mať vlastnú izbu bol vtedy prepych.

Za domom bol malinký dvor s lacnou hojdačkou a strom, na ktorom rástlo avokádo. Nepreháňam, ak poviem, že denne som si z neho odtrhla a zjedla aspoň desať plodov. Milovala som ten strom. Živil ma a spolu s vodopádom bugenvileí pred domom bol mojím jediným kúskom prírody. Tomu stromu ani kvetinovému kríku neprekážalo, rovnako ako mne, že sme žili v prostredí zločincov a kín, v ktorých sa premietali mládeži neprístupné filmy. V našej ríši snov sme boli všetci naozaj šťastní. V skutočnosti má pre mňa ten avokádový strom dodnes nesmierny význam. Vo svojej poslednej vôli som dokonca uviedla, že by som chcela byť pod takým stromom pochovaná alebo tam mať uloženú aspoň časť popola. Pod avokádom, ktoré rastie, pokiaľ možno, niekde na kopci, vzdialené od všetkého ostatného. Na samom vršku nejakej hory vo zvlnenej krajine, najlepšie s výhľadom na more. Ja viem ale snívať!

V tom čase však pre mňa prírodu predstavovalo iba to, čo žilo a rástlo na ulici Poinsettia Place. Najviac ma dráždili zvláštne rastliny pri bočnej stene domu. Bola tam dlhá a úzka príjazdová cesta z betónu, ktorá sa ťahala od prednej strany domu až dozadu. Mama na nej mala zaparkovaný svoj starý otlčený Volkswagen Karmann Ghia vyblednutej farby, ktorý jazdil podľa toho, akú mal práve náladu. A súbežne s touto príjazdovou cestou lemovali dom tie čudné rastliny – strelície, ktorým sa tiež hovorí vtáky raja. Majú dlhý, bledozelený stvol a žiarivo oranžové špicaté kvety s nádychom modrej na vnútornej strane. Predstavte si farbu plameňa plynového sporáka. Oranžová a modrastá. Svojím tvarom naozaj pripomínajú hlavu vtáka so zobákom a vyzierajú, akoby patrili skôr niekam do Palm Springs alebo na Galapágy, ale nie do akejsi zastrčenej diery kdesi vo West Hollywoode. Zízala som na tie stvorenia a lámala si hlavu, či sú to rastliny alebo kvetiny. Vyzerali ako nahnevané plameniaky. Desili ma. Chcela som zistiť, či majú aj oči, ale bála som sa, že by mohli ožiť a pohryzť ma. Držala som sa od nich

radšej ďalej, ale raz za čas som sa k nim predsa len po špičkách priblížila a fascinovane ich sledovala. Ako malá som sa stále pýtala, čo je toto, čo tamto, a v mojom živote plnom otázok tieto rastliny zosobňovali ducha našej štvrti: nebolo ich možné presne niekam zaradiť.

Keď som mala asi štyri alebo päť rokov, Joanie a Daniel sa odsťahovali. Bola som smutná. Potom sa však prisťahoval veľmi milý pár s dalmatíncom, ktorého volali McBaker. Gina a Joel boli inteligentní, atraktívni a skvelí ľudia a ja som si ich okamžite obľúbila. Najmä Joela, pretože mi chýbalo čokoľvek normálne, ako napríklad obyčajný chlap. Nemusela som sa ho pýtať: „Si gej, normálny, muž alebo žena?“ Viem, že nebol môj otec, ale ako spieva Mister Rogers: „Nechceš byť môj sused?“ Milovala som ich. Vianoce sme oslavovali spoločne v ich časti nášho domu. Joel mal na sebe nohavice s vianočným motívom a Gina vyzerala jednoducho nádherne. Bola to krásna Hispánka, ktorá sa občas objavila v malej filmovej úlohe alebo v kalendároch spoločnosti Budweiser. Joel bol tiež herec. Všetci sme si rozbalili darčeky a ja som prežívala normálny Štedrý večer a vstrebávala každý okamih tejto tradičnej chvíle v našich životoch. Od Joela som dostala plyšového macka. Dala som mu meno Bailey, podľa Joelovho priezviska, a okamžite som si ho zamilovala. Úžasný pár, títo dvaja. Boli sme aj na ich svadbe, a keď sa výnimočne pohádali a ja som to počula cez tenké steny až na druhej strane domu, upokojovalo ma, že počujem mužský hlas. Vďaka nim som sa cítila v bezpečí; boli to dobrí a úprimní ľudia v meste plnom záhadných individuí.

Bolo to šťastné a zároveň najvyrovnanejšie obdobie môjho života. V tom dome sme žili sedem rokov. Keď som po premiére filmu *E. T. – Mimoszemšťan* oslávila svoje siedme narodeniny, začala som dostávať veľa filmových ponúk a náš život s mamou sa začal meniť. Nikdy nezaбудnem na večer, keď sme všetci z nášho domu plánovali ísť na spoločnú večeru a zrazu sa pred ním objavila mama v úplne novom BMW 320i. Nechápaná som to: kam sa podel ten otlčený Karmann Ghia? Čo sa stalo? Tá zmena mi naháňala strach. Na večeri som sa potom cítila

ako na nejakom nevydarenom výlete. Nepáčilo sa mi to. Keď som sa o niekoľko týždňov neskôr vracala domov, zastala som pred domom a s hrôzou v očiach som hľadela pred seba. Nieкто vyrúbal liany bugenvilie! Rozplakala som sa. Veď tá stena predsa zakrývala celý náš dom! Veď to bolo také nádherné! Bol to kus prírody! Bolo to niečo, čo ma prišlo uvedomiť si, že síce nemáme bohviekoľko peňazí, ale na to, aby človek niečo obdivoval, ich ani nepotrebuje. Ten majestátny vodopád burgundskej červene jednoducho zmizol. Celá vystrašená som rýchlo utekala k stromu s avokádom. Bol tam, ale celkom holý. V ten deň som sa naučila slovo „prerezať“. Pichlo ma pri srdci. Zostal z neho iba kmeň a vetvy. Povedali mi, že to zasa dorastie a že strom sa musí prerezať, aby bol zdravý. Prišlo mi zle. Žili sme tam sedem rokov a nikto nič neprerezával ani nerobil žiadnu inú podobnú manikúru a všetko bolo v poriadku! Máme nového záhradníka? A nové auto? V hlave mi vírili myšlienky ako v mixéri a mala som pocit, že všetko okolo mňa sa rúca.

Potom mi prebleslo hlavou: vtáky raja! Čo je s nimi? Pomaly som kráčala k príjazdovej ceste, kde mal teraz Joel zaparkovaného svojho starého Mustanga. Nestalo sa tým čudesným rastlinám nič alebo sa im tiež dostalo kráľovského ošetrenia? Krok za krokom som sa blížila k rohu domu a čakala som, čo za ním objavím... a potom som ich uvidela. Bezhlavé zelené stvoly. Nech už to bol ktokoľvek, ani ony neunikli tomu, kto sem prišiel a všetko spustošil. Už mi viac nenaháňali strach. Stáli tam so zoŕatými hlavami a čakali na znovuzrodenie. Prvýkrát v živote som cítila hlboký žiaľ a mala som zlomené srdce. To si nezaslúžili. Samozrejme, boli iné, a nikdy som im naozaj nerozumela. Teraz som však túžila zovrieť ich v náručí a povedať im, že všetko bude zasa v poriadku. Potom som si však uvedomila, že vlastne neviem, či budú v poriadku. Ničomu som nerozumela.

Keď mama neskôr prišla domov, povedala mi, že dala v práci výpoveď a že sa bude naplno venovať mojej kariére. A potom vytiahla z rukáva eso: „Budeme sa sťahovať do údolia San Fernando! Kúpila som dom a budeme mať ozajstný domov!“ Povedala to, akoby to bolo

niečo úžasné. Bola som znechutená. Skvelé! Bude zo mňa živiteľka rodiny. Necháme tu Joela, Ginu a McBakera a presťahujeme sa do končín, ktoré sa mi zdali také vzdialené ako druhý koniec planéty. Cítila som sa ako po lobotómii. Ľahostajne som si zabalila veci a v roku 1983 sme sa presťahovali do nového domu vo štvrti Sherman Oaks. Preto stále rozprávam ako dievča z údolia. Ten prízvuk sa mi vkradol do života, keď som mala osem rokov, a ja som ho nasala ako huba vodu. Už nikdy som sa ho nezbavila. Keď sa z času na čas rozprávam s nejakým významným generálnym riaditeľom, počúvam v hlave svoj vlastný hlas a hovorím si: „Debilná Sherman Oaks!“

Čo sa týkalo nášho nového domu, jedinou dobrou vecou na ňom bolo to, že mal bazén. Mne však stále chýbala ulica Poinsettia Place. O tandeme Goodfellow a Faircloth som už nikdy nepočula, ale želám im iba to najlepšie. O veľa rokov neskôr, keď som sa starala o svojho otca, ktorý zápasil s rakovinou, som rozmyšľala nad tým, či sa Daniel ešte niekedy stretol so svojím otcom a či si Joanie stále farbí vlasy. Zaujímalo ma, ako sa asi majú Joel a Gina. Počula som, že už majú deti a že sa možno tiež presťahovali do údolia. A spomínam aj na ten strom s avokádom.

Ako dospelá som sa rozhodla vrátiť na miesto činu a presťahovala som sa späť do West Hollywoodu. Stala som sa paňou svojho osudu a kúpila som si dom v starej známej štvrti. Chcela som byť niekde, kde to poznám.

Všetko však bolo akési čistejšie a vynovené. Teraz chodím so svojimi deťmi do rovnakého parku, kde som sa hrávala ako malá. Svoju dcéru Olive som zobrala na staré trhovisko, aby som jej kúpila lízanku tam, kde som kedysi chodila s Danielom kupovať sladkosti za drobné, ktoré sme si zarobili predajom jablák.

Dnes mám aj záhradného architekta. Volá sa Marcello a vedieme spolu dlhé debaty o sadení rastlín a hlavne o prerezávaní. Marcello vie, že nemôže ušmyknúť ani lístok bez toho, aby sme to prediskutovali a porozmýšľali o tom. Vie, kedy som rozčúlená a chystám sa

vybuchnúť, ale ja som neuveriteľne úctivá. On je odborník a zakaždým so mnou rieši, prečo musí každý rok ostrihať listy viniča. Hovorí mi, že ak každý rok nebudeme vinič strihať, hrozno napadnú huby, ktoré ho zabijú. Snaží sa mi vysvetliť, že mám iba jednu možnosť: buď prestrihať, alebo nechať zomrieť. Správa sa ku mne veľmi decentne a ja to naňho skúšam s humorom. Zo žartu mu hovorím, že mu odrežem ruky a budem ho s nimi naháňať. Smeje sa na tom, ale niekde vnútri si iste myslí, že som strelená. A možno je presvedčený o tom, že nežartujem. A to je dobre. Niekedy si všimne ten pohľad v mojich očiach a potom spolu vyrazíme nakúpiť kríky bugenvileí, ktoré by sa pokojne zmestili na nákladiak, a začneme sadiť vo veľkom. Sadíme ich okolo domu, kde sa len dá, a ja vždy nájdem nové miesto pre ďalšie a ďalšie. Tvoríme spolu pestovateľský pár.

Môj starý otec John Barrymore sa stretával s W. C. Fieldsom, ktorý bol očividne posadnutý svojou záhradou s ružami. Za pracovným stolom mal školskú tabuľu a raz na ňu veľkými písmenami napísal: „Kvitnite, vy pangharti, kvitnite!“ Muž podľa môjho gusta. Milujem kvetiny. Ochráňujem ich. Keď vidím nejakú reklamu na sprej, ktorý hubí púpavy, pýtam sa „prečo?“ a bolí ma to. Stojím v prvej línii ochrancov kvetín.

Dodnes rozmýšľam, či tým vtákom raja opäť narástli hlavičky. Spomienka na ne navždy kvitne v mojej pamäti. Žili svojím divokým a nespútaným životom, rovnako ako aj my všetci v tejto štvrti. Buďme ako tie rastliny, vzoprieme sa tradíciám, a zároveň si vytvorme svoje vlastné. Buďme všetci ako divoké kvety!